

Skolesvømning i danske grundskoler 2023

TrygFonden og Epinion

Februar 2024

Når man bor i et land omgivet af vand, bør befolkningen være klædt på til mødet med det våde element. Både når det bruges rekreativt, med alle de muligheder der er, men også hvis der opstår en akut situation, hvor man har brug for at kunne redde sig selv eller andre i vand.

TrygFonden arbejder for at færre skal drukne eller være tæt på at drukne. Og for at flere opnår vandglæde i trygge rammer samt gode handlekompetencer i forhold til vand og sikkerhed.

Skolesvømning spiller en afgørende rolle for, at alle børn i Danmark får mulighed for at tilegne sig nødvendige færdigheder til at færdes sikkert i og omkring vand. Derudover mener stort set alle voksne, at det er vigtigt, at børn modtager undervisning i svømning og livredning i skolen.

I over et årti har TrygFonden fulgt udviklingen i børns og voksnes svømme- og livredningsfærdigheder. I 2023 har Epinion på vegne af TrygFonden gennemført en undersøgelse om svømmeundervisningen i de danske grundskoler. Formålet er både at blive klogere på de barrierer, der kan være for at afholde en god skolesvømning, men også at lære af dem, der lykkedes på området.

Det er glædeligt at se, at skolesvømningen fungerer rigtig godt på mange skoler, som tilbyder svømmeundervisning til alle deres elever, men på en ud af seks skoler er der plads til forbedring.

Nærværende rapport viser skolernes samlede besvarelser.
God læselyst.

Indhold

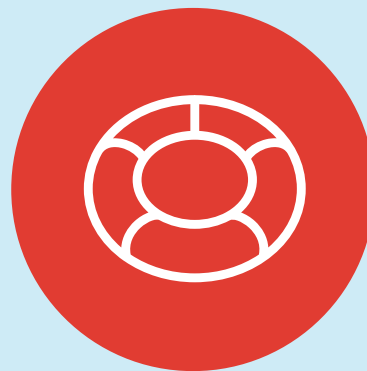
- 3 Hovedresultater
- 5 Organisering af svømmeundervisning
- 12 Barrierer for svømmeundervisning
- 14 Data og metode

Hovedresultater

83% af danske grundskoler
tilbyder
svømmeundervisning
til alle elever

82% af skoler, der tilbyder
svømmeundervisning,
tilbyder det i 4. klasse

68% af de skoler, som tilbyder
svømmeundervisning,
tilbyder også livredning.

Flest skoler strukturerer
skolesvømning som
én undervisningsgang om
ugen.
56% af skolerne gør dette
helårligt.

18% af skolerne oplever
udgifter til transport og leje
af svømmehal, som barrierer
for at tilbyde alle elever
svømmeundervisning.

85% af kommunerne **bistår**
grundskolernes
svømmeundervisning.

Organisering af svømmeundervisning på danske grundskoler

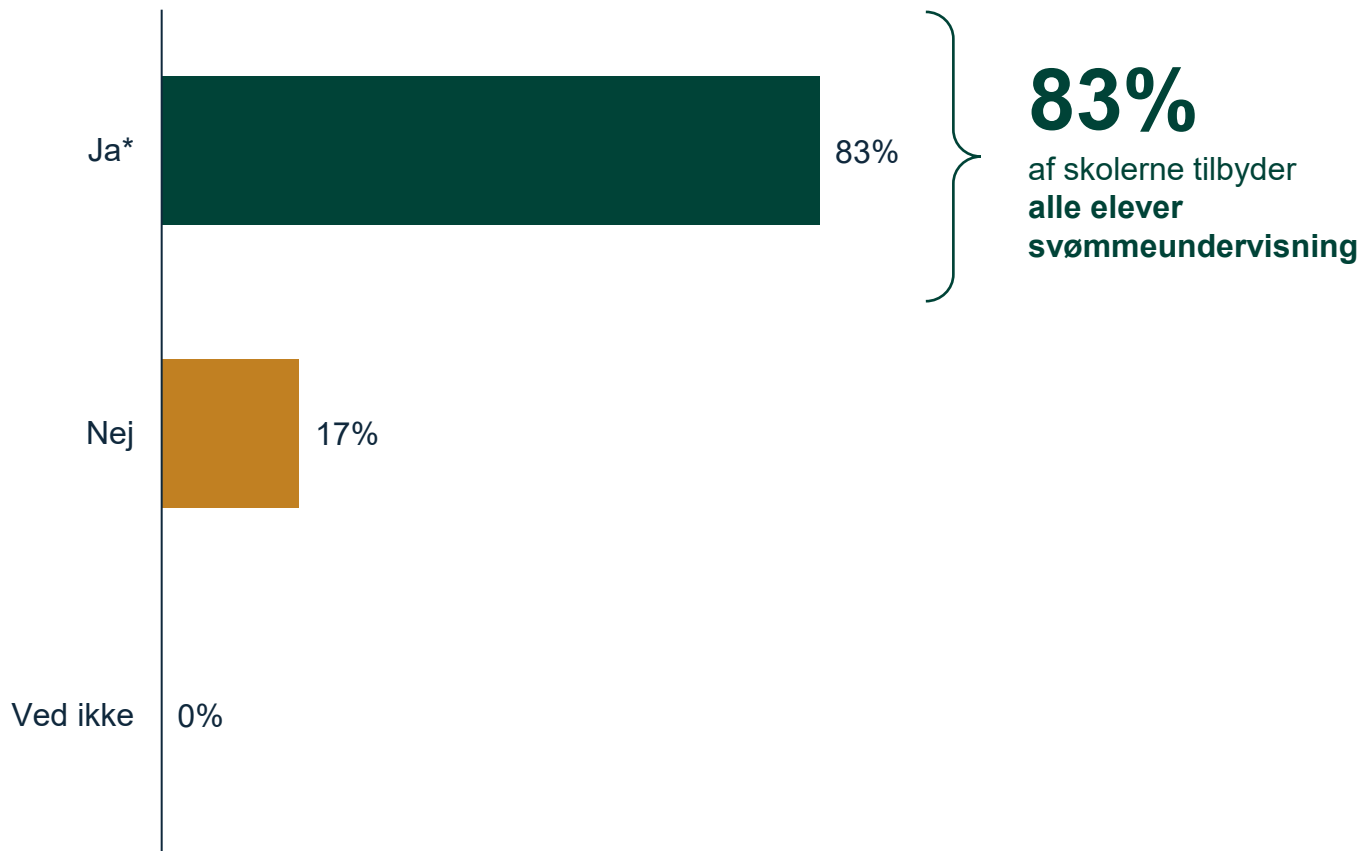
Selvom størstedelen af danske grundskoler tilbyder svømmeundervisning til alle elever i løbet af grundskoleforløbet, svarer 1 ud af 6 skoler, at de *ikke* gør

Ikke alle grundskoler tilbyder svømmeundervisning til alle deres elever i løbet af et grundskoleforløb. 17 pct. af skolerne svarer, at de ikke tilbyder det til alle elever – det svarer til en ud af seks danske grundskoler.

Dog tilbyder langt størstedelen (83 pct.) af skolerne svømmeundervisning til alle elever i løbet af deres grundskoleforløb.

Bliver alle elever tilbudt svømmeundervisning i løbet af deres grundskoleforløb? Skolars besvarelser

N = 942

Region Midtjylland er den region med den højeste andel af skoler, der tilbyder svømmeundervisning til alle.

*) Ganske få skoler tilbyder kun svømmeundervisning for nogle elever.

Note: Antal skoler i denne graf varierer fra de andre, da enkelte skoler ikke har gennemført hele spørgeskemaet, men kun har svaret på, om de tilbyder svømmeundervisning.

De fleste skoler tilbyder svømmeundervisning til elever i 4. klasse, og tæt på halvdelen tilbyder det i 5. klasse

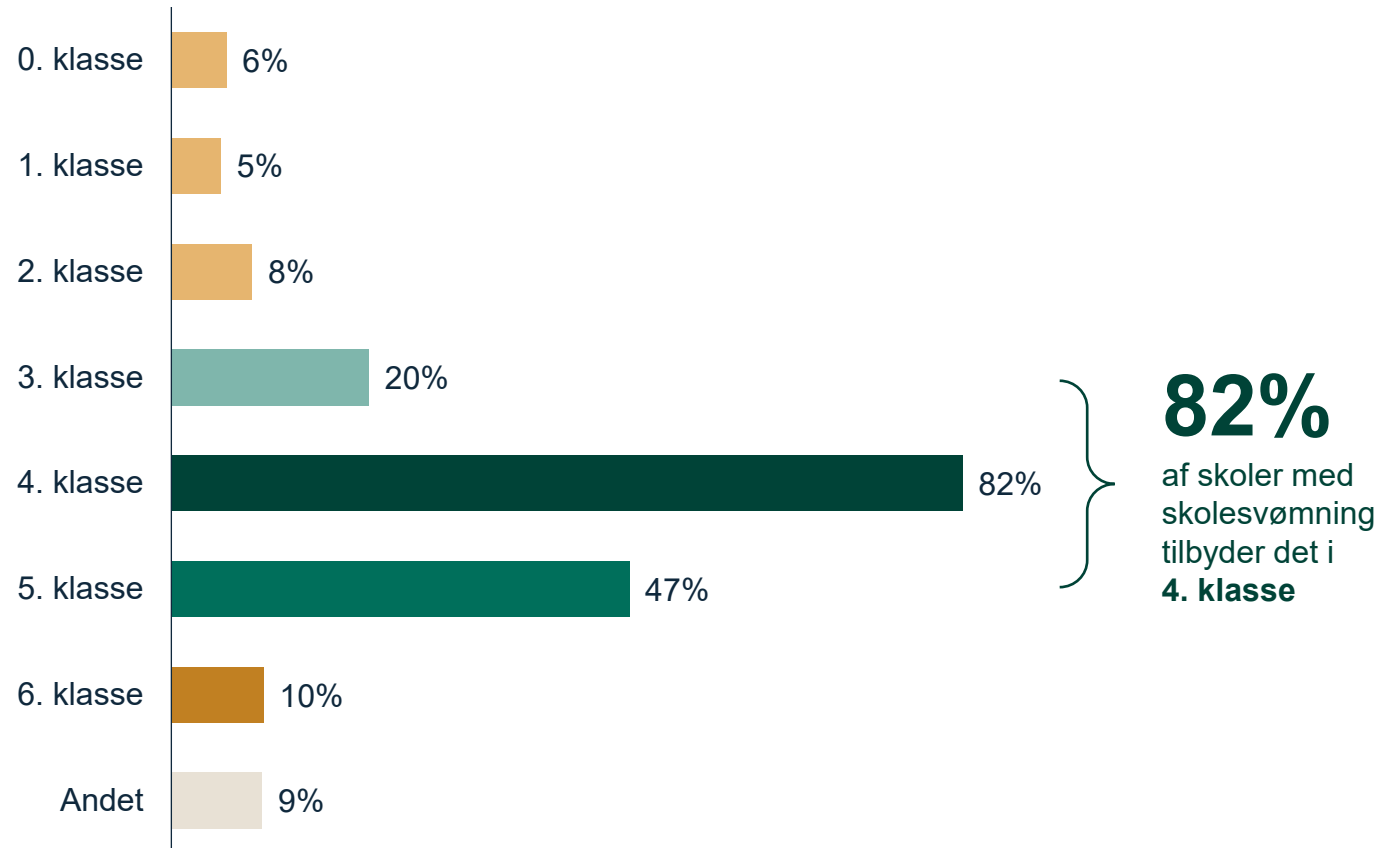
Hvis skoler tilbyder svømmeundervisning i løbet af grundskoleforløbet sker det oftest i 4. og/eller 5. klasse. 82 pct. af skoler, der tilbyder elever skoleundervisning, gør det i 4. klasse, mens 47 pct. gør det i 5. klasse.

Hver tredje skole, der har skolesvømning på skemaet, tilbyder det både i 4. klasse og 5. klasse.

Skoler, der har svaret 'andet', uddyber det blandt andet med, at specialklasser har skolesvømning over flere år, at skolefritidsordningen (SFO) har fast svømmetilbud, og at nogle skoler også tilbyder det i udskoling.

På hvilket klassetrin tilbydes svømmeundervisning? *Skolers besvarelser*

N = 682

Ikke alle skoler inkluderer undervisning i livredning som en del af svømmeundervisningen

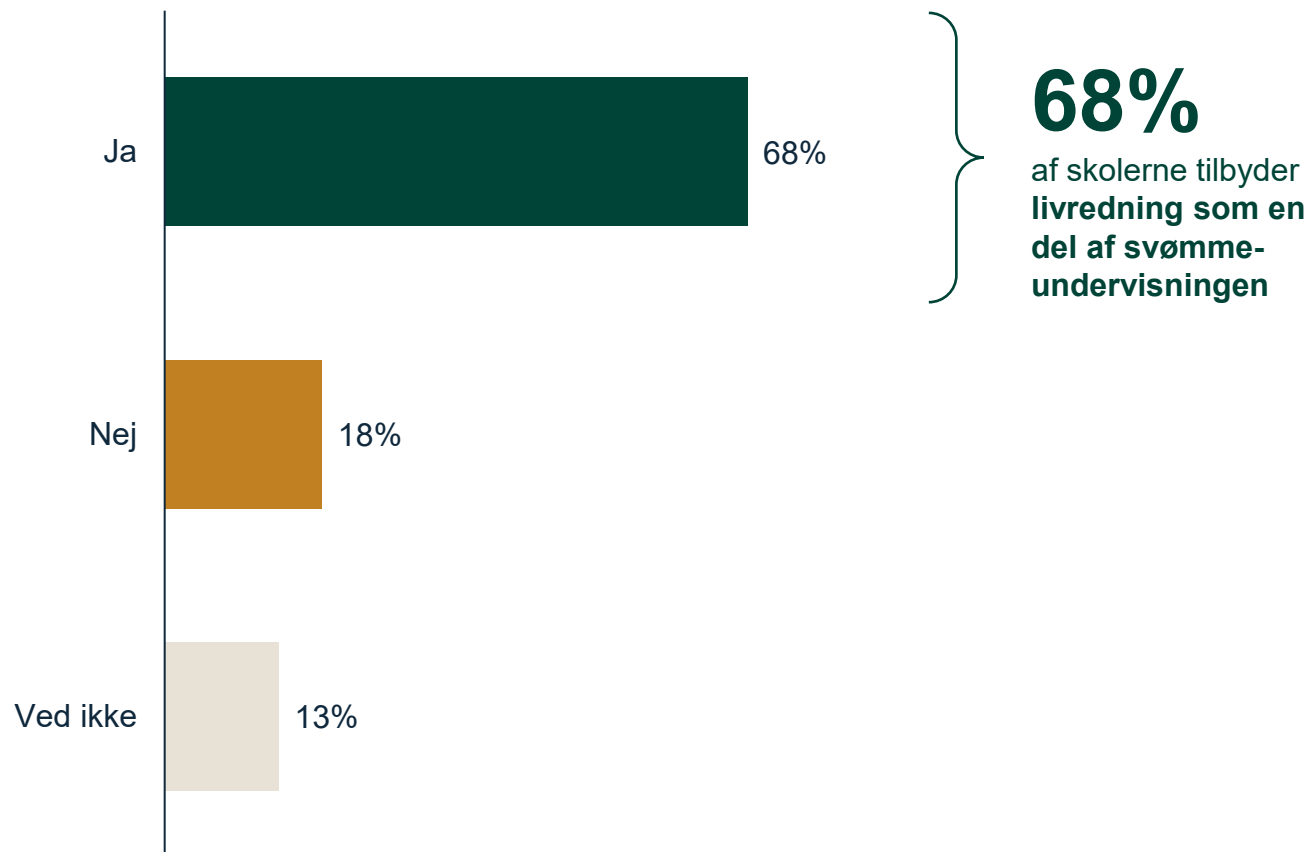
Det er en del af fælles mål for idrætsundervisning i de danske grundskoler, at elever efter 5. klasse har viden om svømme- og livredningsteknikker.⁽¹⁾

Selvom størstedelen (68 pct.) af danske grundskoler med skolesvømning underviser i livredning, er det tilfældet, at tæt på hver femte skole ikke inkluderer livredning som en del af svømmeundervisningen.

Samtidig gælder det for 13 pct. af skolerne, at den svømmeansvarlige ikke ved, hvorvidt livredning indgår som en del af svømmeundervisningen. Det kan være en indikator på, at der er usikkerhed om, hvad undervisning i livredning indebærer.

Indgår undervisning i livredning som en del af svømmeundervisningen på jeres skole? Skolers besvarelser

N = 689

Note: Som følge af afrunding summerer grafens andele ikke til 100 pct.

(1): Børne- og Undervisningsministeriet (2019), Idræt Fælles Mål, https://www.emu.dk/sites/default/files/2020-09/GSK_F%C3%A6llesM%C3%A5l_Ildr%C3%A6t.pdf

Et særligt Leg og Lær Livredningstårn fra TrygFonden er flyttet ind i svømmehaller i landets kommuner.

Tårnet er fyldt med ægte livredderudstyr og sjove øvelser. De kan indgå i svømmeundervisningen for små og store elever og give dem mulighed for at prøve kræfter med livredning og øve sig i at redde sig selv og andre.

Er der et livreddertårn i en svømmehal i jeres kommune?

[Find ud af det på kortet her](#)

Størstedelen af skolerne strukturerer svømmeundervisningen som én undervisningsgang om ugen – over halvdelen af skolerne gør dette helårligt

Når det gælder hyppigheden af svømmeundervisningen er det mest almindeligt, at skolerne afholder én undervisningsgang pr. uge. Det gælder for 88 pct. af skolerne. Over halvdelen (56 pct.) af skolerne strukturerer undervisningen helårligt, mens tæt på en tredjedel (32 pct.) strukturerer den halvårligt.

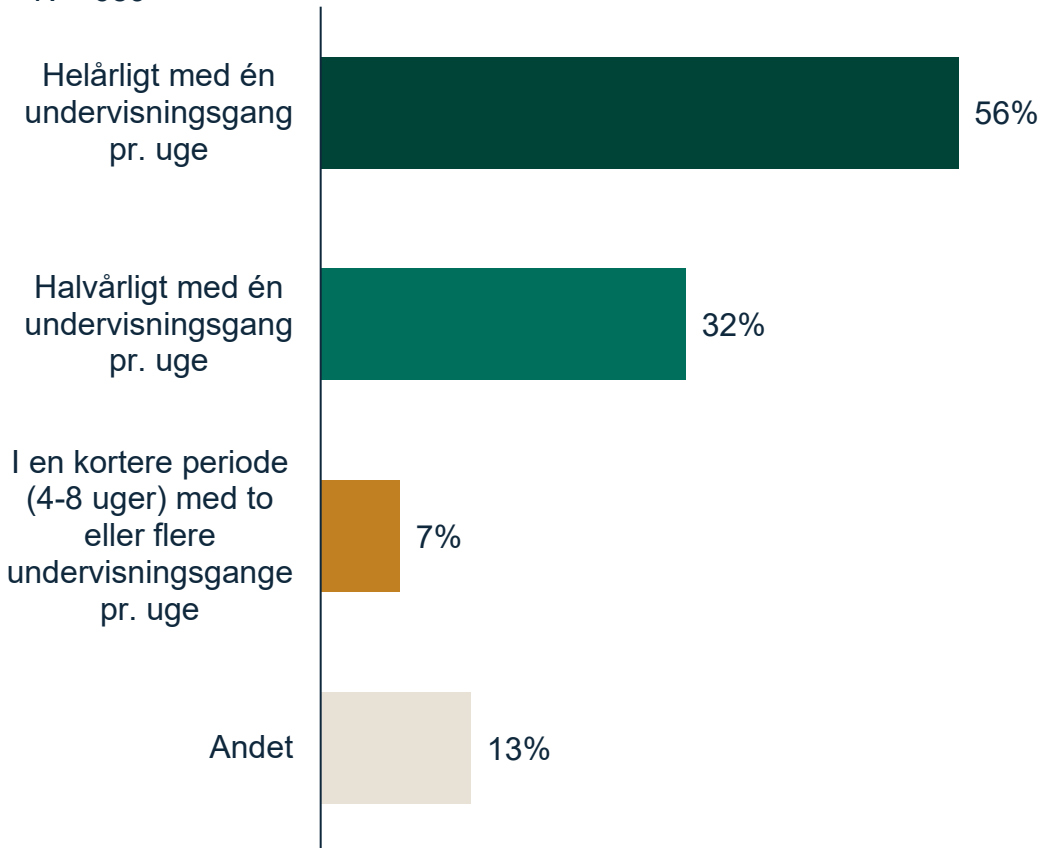
Kun 7 pct. af skoler, der tilbyder svømmeundervisning, strukturerer den som et komprimeret forløb med to eller flere undervisningsgange pr. uge i en kortere periode.

Mere end hver tiende skole strukturerer svømmeundervisningen på anden vis. Generelt synes der at være en bred variation i, hvordan danske grundskoler strukturerer svømmeundervisningen.

Hvordan er svømmeundervisningen struktureret?

Skolers besvarelser

N = 689

88%

af de skoler, der tilbyder svømmeundervisning, strukturerer det som én undervisningsgang pr. uge

Størstedelen af kommunerne bistår grundskolernes svømmeundervisning, og typisk sker det ved at dække udgifter til transport og leje af svømmebassin

I 85 pct. af kommunerne gælder det, at kommunalforvaltningen bistår grundskolernes svømmeundervisning.

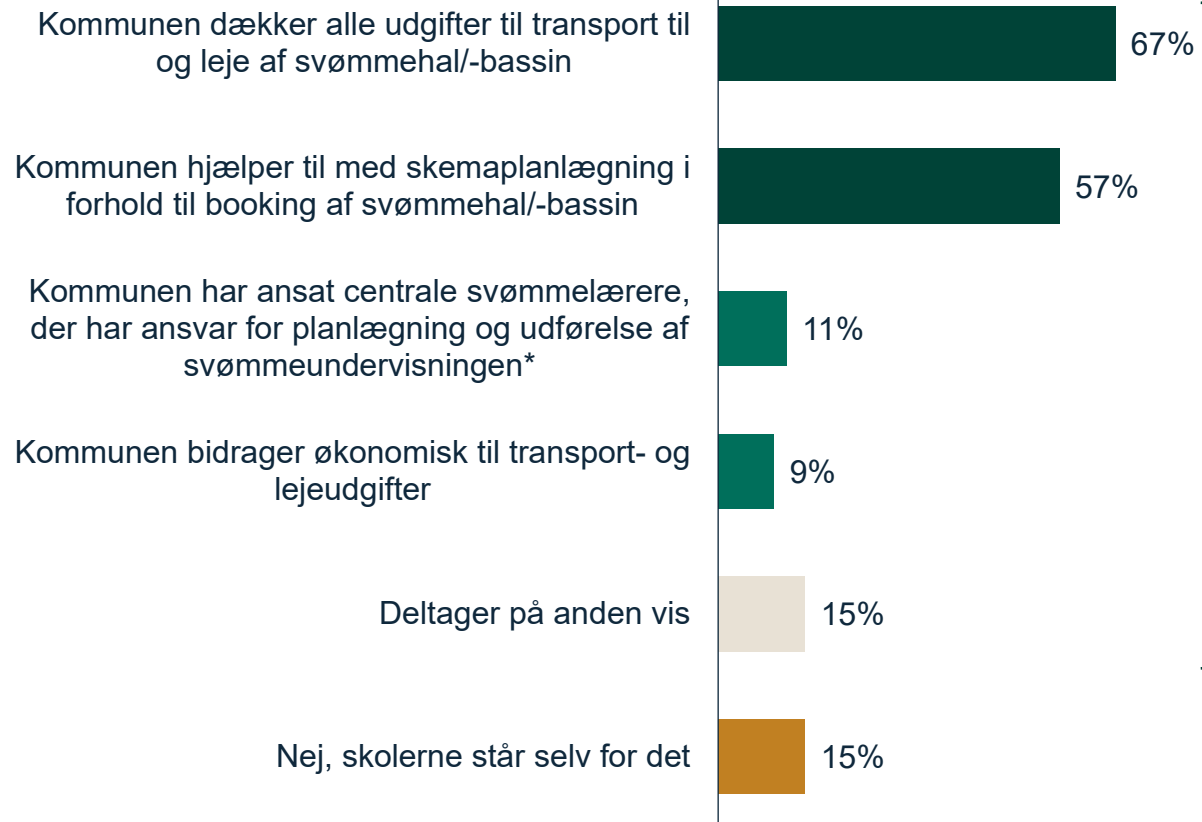
Når kommunalforvaltningen bistår skolerne, er det typisk ved at dække udgifter forbundet med svømmeundervisningen. 67 pct. af kommunerne (i alt 64 kommuner) dækker alle udgifter til leje af svømmehal samt transport frem og tilbage, mens 9 pct. bidrager økonomisk, men ikke dækker alle udgifterne.

Over halvdelen (57 pct.) af kommunalforvaltningerne hjælper skolerne med skemaplanlægning ift. booking af svømmehal.

Det er sjældent, at kommunen har ansat centrale svømmelærere, der har ansvar for svømmeundervisningen på skolerne. Dette er kun tilfældet for 11 kommuner i Danmark.

Deltager I fra den kommunale forvaltning i grundskolernes svømmeundervisning? *Kommunalforvaltningers besvarelser*

N = 96

85%
af kommunerne
bistår
skolernes
svømme-
undervisning**

Note: *) Eventuelt i samarbejde med skolernes egne svømmelærere.

**) Bemærk, at kommunalforvaltningerne har kunnet angive flere svar, hvorfor grafen summerer til mere end 100%.

Barrierer for svømmeundervisning på danske grundskoler

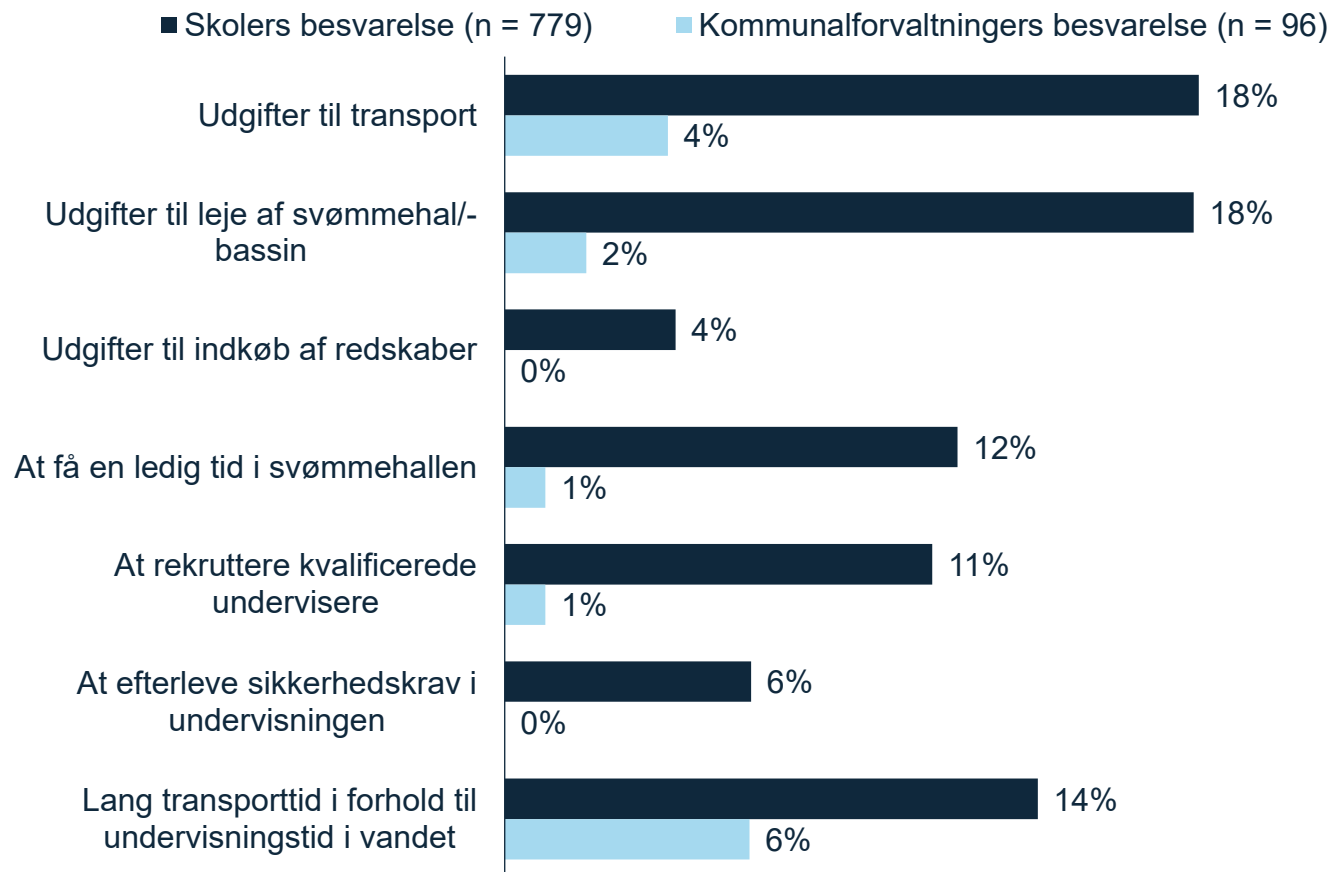
Generelt set oplever skolerne i større grad end kommunalforvaltningerne barrierer ift. at tilbyde alle elever svømmeundervisning – det drejer sig især om transport

I grafen til højre ses, hvor stor en andel af hhv. skoler og kommunalforvaltninger der anser en række faktorer som udfordringer for at tilbyde alle elever svømmeundervisning.

Skolerne og kommunerne er blevet præsenteret for samme potentielle udfordringer og ved at sammenligne deres besvarelser ses, at skolerne i større grad end kommunalforvaltningerne oplever barrierer.

For skolerne er det primært transporten til svømmefaciliteterne samt leje af svømmehal/-bassin, der udgør udfordringer ift. at tilbyde alle elever svømmeundervisning i vand.

I hvilken grad udgør følgende faktorer en udfordring i forhold til at tilbyde alle elever svømmeundervisning i vand i løbet af deres grundskoleforløb? *“I meget høj grad” eller “I høj grad”*

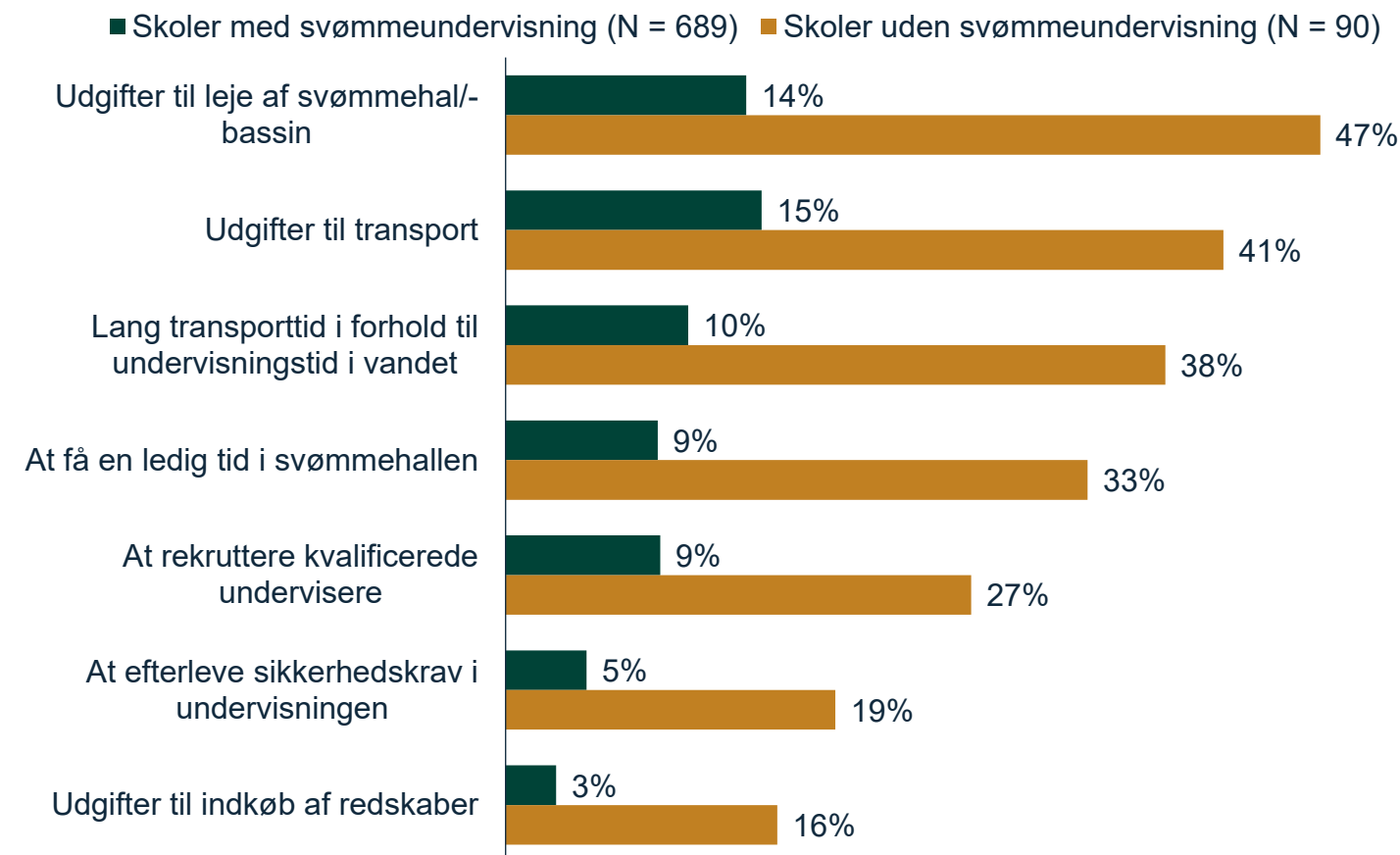
Skoler uden svømmeundervisning oplever – ikke overraskende – i større grad udfordringer ved at tilbyde alle elever svømmeundervisning i vand

De skoler, som tilbyder svømmeundervisning, og dem, der ikke gør, adskiller sig primært ved hvor mange barriere de oplever. Således oplever skoler, som ikke tilbyder svømmeundervisning, generelt flere barrierer end skoler, som tilbyder svømmeundervisning.

Til gengæld er der ikke forskel på, hvad der udgør de største udfordringerne for skolerne. Både blandt skoler, som tilbyder svømmeundervisning og blandt skoler, der ikke gør, er der flest som oplever, at udgifter til transport (hhv. 15% og 41%) og udgifter til leje af svømmehal/-bassin (hhv. 14% og 47%) er barrierer for at tilbyde svømmeundervisning.

Samtidig oplever *færrest* skoler i hver af de to grupper, at udgifter til indkøb af redskaber udgør en barriere for at tilbyde svømmeundervisning til alle elever (hhv. 3% af skoler, som tilbyder svømmeundervisning og 16% af skoler, som ikke gør).

I hvilken grad udgør følgende faktorer en udfordring i forhold til at tilbyde alle elever svømmeundervisning i vand i løbet af deres grundskoleforløb? *“I meget høj grad” eller “I høj grad”*

Data og metode

Rapporten er baseret på spørgeskemaundersøgelser blandt danske grundskoler og kommunalforvaltninger, hvor alle landets kommuner er repræsenteret

Spørgeskemaundersøgelser

Denne rapport er baseret på to spørgeskemaundersøgelser om svømmeundervisning på danske grundskoler (både folke-, fri- og privatskoler):

- en blandt grundskoler, og
- en blandt kommunalforvaltninger.

De to spørgeskemaer er udarbejdet af Epinion i samarbejde med TrygFonden.

Spørgeskemaerne ligner hinanden i opbygning og indhold af spørgsmål, der bl.a. omhandler skolernes tilbud af svømmeundervisning, organiseringen heraf, samt potentielle udfordringer for at tilbyde elever svømmeundervisning i vand i løbet af deres grundskoleforløb.

Dataindsamling

Spørgeskemaet til skolerne har været målrettet den svømme- og/eller idrætsansvarlige på skolen, mens spørgeskemaet til kommunalforvaltninger blev målrettet vedkommende, der koordinerer skolesvømning i den pågældende kommune.

Besvarelser blandt skoler blev primært indsamlet ved at udsende e-mails til skolens hovedmail.¹ Skoler, der endnu ikke havde besvaret spørgeskemaet, fik efterfølgende telefonpåmindelser, hvor de desuden havde mulighed for kun at angive, hvorvidt de tilbyder svømmeundervisning fremfor at svare på hele spørgeskemaet.

Spørgeskemabesvarelser fra skoler og kommunalforvaltninger blev indsamlet i perioden fra den 20/4 til den 30/6 2023.

Svarprocent

Overordnet set er der indsamlet data på tværs af alle landets kommuner.

Blandt grundskoler blev der udsendt spørgeskema til 1.655 e-mailadresser, som dækker over 1.871 skoler. Der blev indsamlet fulde spørgeskemabesvarelser fra 779 skoler, mens der blev indsamlet information om, hvorvidt skolen tilbyder svømmeundervisning eller ej, for i alt 942 skoler. Det svarer til en svarprocent på hhv. 42 pct. og 50 pct. Der er indsamlet fulde spørgeskemabesvarelser fra skoler beliggende i 97 ud af 98 kommuner.

Blandt kommunalforvaltninger blev der indsamlet besvarelser fra 96 ud af 98 kommuner. De to kommuner, der ikke har besvaret spørgeskemaet, er repræsenteret gennem skolernes besvarelser.

Epinion Copenhagen

Ryesgade 3F

2200 Copenhagen N

Denmark

T: +45 87 30 95 00

E: copenhagen@epinionglobal.com

www.epinionglobal.com